

УДК 657

Пузій Г.М.,

Греджева Т.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

В статті розглянуто теоретичні основи фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, наведено основні види звітності, форми подання та вимоги щодо складання, розглянуто основні проблеми звітності та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: звітність, мале підприємництво, фінансові результати, управління.

Puziy G., Gredzheva T.

PROBLEMS OF STATEMENTS OF SMALL BUSINESS SUBYEKTOMY

In this article the theoretical foundations of the financial statements of small businesses, are the main types of reporting forms and filing requirements for the assembly, the basic problem reports and solutions.

Key words: accounting, small business, financial performance management.

Пузій Г.Н., Греджева Т.В.

ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ОТЧЕТНОСТИ СУБЕКТОВЫ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

В статье рассмотрены теоретические основы финансовой отчетности субъектов малого предпринимательства, приведены основные виды отчетности, формы представления и требования по составлению, рассмотрены основные проблемы отчетности и пути их решения.

Ключевые слова: отчетность, малое предпринимательство, финансовые результаты, управления.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Малі підприємства в процесі свого функціонування ставлять за мету – досягнення максимального ефекту від своєї діяльності, але без досконалого управління – це є неможливо. Дані, які виступають основою для прийняття рішень, знаходять відображення у фінансовій

звітності підприємства. Для прийняття управлінських рішень на рівні підприємства використовуються дані, які відповідають певним правилам, вимогам і нормам, і є зрозумілими для користувачів. Джерелом такої інформації є фінансова звітність.

Мале підприємництво є невід'ємною частиною ринкового господарства, яке відіграє особливу роль у розвитку торгівлі, сфери послуг, створюють нові робочі місця, сприяють вирішенню проблеми зайнятості, роблять значний внесок у науково-технічний прогрес.

Тому актуальною стає необхідність окреслення кола проблем складання фінансової звітності, розв'язання яких дасть змогу значно посилити економічну ефективність економічних процесів.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Дискусійні моменти та наукові проблеми складання фінансових звітів завжди перебувають у полі зору українських науковців. Значний вклад у їх розв'язання внесли О. Бородкін, Ф. Бутинець, А. Герасимович, С. Голов, Й. Даньків, С.Зубілевич, О. Коробко, В.Костюченко, Г.Нашкерская, В. Сопко, П. Хомин, Н. Ценклер, І. Чалий, Л. Чижевська, В. Шевчук та інші.

Цілі статті. Метою статті є висвітлення основних категорій фінансової звітності малого підприємництва та особливостей складання її на підприємстві, визначення основних проблем формування показників звітності та шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Система бухгалтерського обліку та звітності підприємств малого бізнесу в Україні має свої специфічні особливості, які, насамперед, зумовлені особливостями їх господарської діяльності, а також нормами законодавства України.

Підприємства малого бізнесу, як і всі інші суб'єкти господарювання України, зобов'язані вести оперативний і бухгалтерський облік господарських операцій, складати фінансову, податкову та статистичну звітність.

При цьому організація бухгалтерського обліку підприємств малого бізнесу повинна базуватися на загальноприйнятих в Україні й у міжнародній практиці принципах і методичних засадах, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[1].

Для визначення результатів господарської діяльності за звітний період дані бухгалтерського обліку слід узагальнити в певну систему показників. Це досягається шляхом складання звітності.

Звітність — це система узагальнених і взаємопов'язаних економічних показників поточного обліку, які характеризують результати господарської діяльності підприємства за звітний період.

Значення звітності полягає в тому, що вона є джерелом інформації про результати господарської і фінансової діяльності підприємства. Показники звітності використовують для контролю і управління підприємством, аналізу його діяльності і планування подальшої роботи [2].

Основні вимоги, що висуваються до звітності, наведені на рис. 1.1.

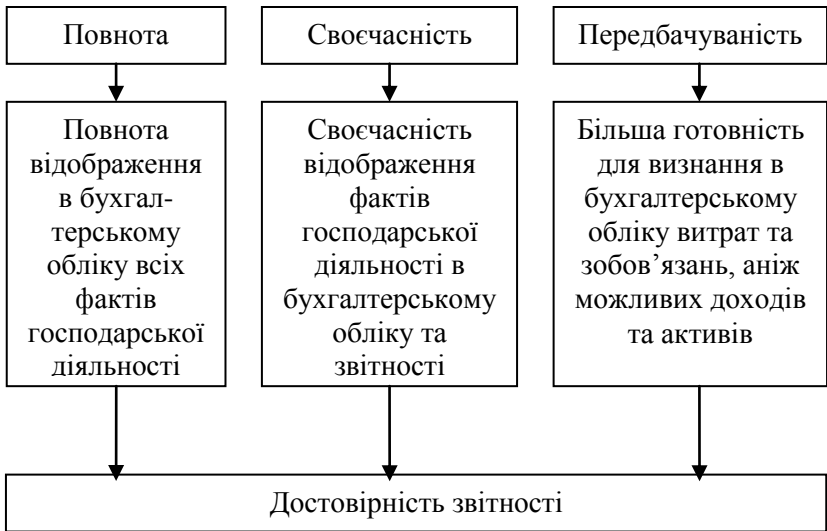

Рис. 1. Основні вимоги до складання звітності

Метою звітності підприємства є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень. Законодавчо встановлено зміст і форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) та порядок заповнення його статей, а також зміст і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс) та порядок заповнення його статей. Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

У діяльності кожного підприємства неминучими є проблеми з формуванням фінансової звітності. Одними із яких є висока трудомісткість, низька формалізація, недостатня оперативність і недостовірність наданої звітної інформації. Розглянемо проблеми більш детально.

Діючий бухгалтерський баланс, не повною мірою відповідає правилу, згідно з яким активи підприємства повинні фінансуватися пасивами такої ж терміновості. Це пов'язано з недостатньо чітким розмежуванням в балансах українських підприємств поточних і довгострокових активів і зобов'язань. Самі розробники національних П(С)БО визнають, що розділ II пасиву балансу «Забезпечення майбутніх витрат і платежів» і розділ V «Доходи майбутніх періодів» є зобов'язаннями з невизначеним терміном погашення [3, с.11].

Наприклад, забезпечення витрат персоналу – переважно поточні зобов'язання. Серед зобов'язань щодо цільового фінансування або інших зобов'язань можуть бути як поточні, так і довгострокові зобов'язання. Це ж можна сказати і про розділ V пасиву балансу «Доходи майбутніх періодів».

Відсутність в балансі чіткого розподілу активів і зобов'язань на поточні і довгострокові створює труднощі користувачам фінансової звітності при оцінці фінансового стану підприємств.

Структура Звіту про фінансові результати суб'єктів малого підприємництва побудована відповідно до структури Плану рахунків бухгалтерського обліку активів. Дані цього Звіту дозволяють побачити структуру доходів і витрат, інформацію для визначення прибутковості і рентабельності діяльності підприємства. В розділі I спочатку визначають фінансовий результат від операційної діяльності, де першим кроком є визначення валового прибутку. Виходячи з принципу бухгалтерського обліку нарахування і відповідності, в Звіті про фінансові результати доходи слід відображати в тому періоді, коли вони виникли, а витрати – на основі відповідності цим доходам. Згідно цьому принципу, визначення фінансового результату в Звіті забезпечується зіставленням доходів і витрат, які були здійснені для отримання цих доходів. Валовий прибуток або збиток визначається як різниця між чистим доходом (виручкою) від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції.

Проте в Звіті про фінансові результати викривлено відображається дохід від реалізації продукції. Ряд досліджень присвячені саме цій проблемі та дійшли висновку, що в статті «Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» не слід

показувати загальний дохід (виручку) від реалізації готової продукції, товарів, виконаних робіт без віднімання сум непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору, інших податків і обов'язкових платежів), які підлягають перерахуванню до бюджету і позабюджетних фондів [4, с. 27].

Висновки. Отже, питання удосконалення звітності посідає особливе місце в управлінні як окремого суб'єкта підприємницької діяльності, так і держави в цілому, що зумовлено зведеним характером формування її даних. Усунення перелічених недоліків щодо складання фінансової звітності надасть змогу отримати більш достовірну, прозору інформацію, а, отже, прийняти оптимальне, вірне рішення зовнішніми та внутрішніми користувачами.

1. Бухгалтерский учет в Украине: от теории к практике. / Под ред. А.Н. Коваленко – Дн.: Баланс-Клуб, 2006. – 996с.
2. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.
3. Гринив Б. Проблемы бухгалтерского баланса: его использование в анализе // Бухгалтерский учет и аудит – 2008. – № 7 – С. 11 – 15.
4. Проданчук М. Налоговые расчеты и отчетность в системе финансового учета // Бухгалтерский учет и аудит – 2007. – № 9 – С. 27 – 33.
5. http://pidruchniki.ws/18800413/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/spetsifichni_pokazniki_fina_nsovoyi_zvitnosti